

Vrbsko jezero.

(Po narodni pravljici zložil St. pl. O.)

„Čapojte, pevci, veselo,
Žvenkeče kozarec naj vmes,
Zasukajte pari se mladi,
Zagodite, godci, na ples;
Žaluje nocoj brezumni naj svet,
Češ, Bog nam umrl je na križu razpet!“

A glej! približa se starček,
Pod pazduho sodček ima:
„Gorjé ti, ljudstvo brezbožno,
Če sodček odprem le-ta;
Žalujte v zatišju mirnih sob,
Boga položili nocoj so vam v grob.“

Grozeč odhaja starček,
Na glas se mu družba reži:
„Naš Bog ne umrè nikoli,
Mej nami vedno živi,
Odganja bedo in žalost od nas,
Le sreča, veselje njegov je ukaz!

Le bližje, mož častiti,
Zakaj se pomikaš nazaj?
Izderi pipo iz sodčka,
Napolniti vrče nam daj!“
In divje gosli zavriskajo,
Gluščeče piščali zapiskajo.

Vrtijo pari se mladi,
Žvenkeče kozarec glasno,
In pevcev pesem vesela
Razlega se v nebo.
Po bliskovo ura za uro beži,
A konca veselju in rajanju ni.

Zamolčko v zvoniku vaškem
Odbije polnoči,
Prikaže vnovič se starček
In vnovič tako jim grozi:
„Gorjé, če sodček odprem, gorjé,
Besede vam zadnjič pravim te!“

„Pozdravljamo, starček te vrli,
Da v krog si povrnil se naš,
Saj vemo, saj vemo, da dobro,
Predobro srce imaš,
Kozarci na mizi, glej, prazni stojé,
Napolni iz sodčka nam skoro jih vže!“

V trenutku luč ugasne,
Vihar strašan zabučí,
Iz neba udarijo strele,
Pogosto grom zarohni,
Iz zemlje in neba deró vodé,
Kleči vsa družba in sklepa roké:

„Usmili se, Oče dobrotni,
Pretečim močem gospodar,
Usmili otrok se svojih!“
Bučeč odgovarja vihar
Kjer bil nekđaj dol cvetan,
Zreš jezero Vrbsko današnj dan.

Listje in cvetje.

Nekaj cvetličja iz pesništva.

(Nabira in razkazuje St. pl. Orlovič.)

E) Metonimija.

Najzadnje mesto zavzema mej prenos metonimija, ker stoji na meji, kjer prehaja prenos v navadno podobo ali lik.

Že smo rekli, da metonimija je prenos, ki zamenjava take predmete, ki so med seboj v

tesni zvezi, in sicer bolj v notranji ali miselni zvezi.

Največkrat se zamenjava tako-le:

a) Vzrok nastopa namestu učinka, n. pr.: čitam Gregorčiča, nam. pesni, katere je zložil Gregorčič; jezik nam. govor; šiba (tepeni) novo mašo poje.

b) Učinek namestu vzroka, n. pr.: hlad (drevje) sadim po vrtu.

c) Kraj namestu osebe ali stvari, ki se v njem nahaja, n. pr.: bistra glava nam. razum; nebo nam. Bog; mesto (meščani) ga je prijazno vzprejelo, cela država (državljeni) žaluje po njem.

č) Posestnik namestu posesti in narobe, n. pr.: sosed je pogorel nam. njegova hiša; Napoleon je zmagal, nam. njegova vojna; stara grba, nam. grbav starec.

d) Snov namestu stvari, katera je iz nje narejena, n. pr.: kako so tam kovalajekla (meči); bron nam. zvon; zlato nam. zlat denar; noč je temna, konjsko jeklo poje nam. podkev.

e) Znamenje nam. zaznamenovane stvari, n. pr.: križ je zmagal nam. kristijani so zmagali; polmesec je prodiral, nam. Muhamedanci; žezlo nam. oblast.

Zgledi metonimije:

Zakaj to pušiš, zakaj to trpiš
Dobrotno nebo? (Gregorčič.)

Naj moj dom te zopet vidi,
Zlata zvezda srečnih dnij. (Gregorčič.)

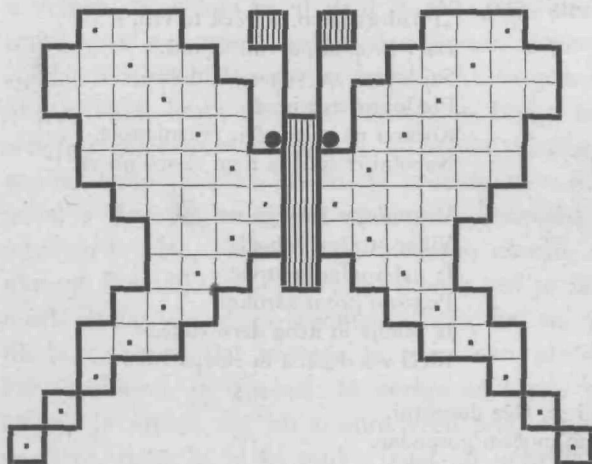
Ne, palice svoje ovčarske
Ža žezlo kraljevo ne dam. („Veseli pastir“.)

Svatuje dan za dnevom grad. („Siromak“.)

Navadile so butare se pleča
In grenkega se usta so bokala. (Prešeren.)

Prirodopisna naloga.

(Priobčil Cid Em Nafr.)

sнем крилу па од десне проти леви и низдoli проти десни, povedó vam imena štirih podnevnih metuljev.

(Rešitev in imena rešilcev v prihodnjem listu.)

Odgonetka zastavic v 7. listu:

I. Krača, frača, kača, kra. — II. Med-ved.

Obe so uganili: Bezeljak Iv. v Zavracu; Kragl Viktor, dijak v Tržiču; Umek Jože, Ogorevc Janez, Kene Franc, Godler Janez, Noško Alojz, Sušin Fr., Fabinc Neža, Bibič Mica, Golob Ursula, Sušin Mica, učenci cesarj. Rudolfove šole v Globokem; Rotl Poldka, učenka IV. razr. v Stari Cerkvi pri Kočevju; Klinar Amalija, učenka VIII. r. na Vrtači v Ljubljani; Osana Tinica in Milka, učenki pri sv. Duhu nad Krškim; Smolik Ivana in Fanči, učenki v Novem mestu; Zupanc Ernst, učenec IV. razr. na c. kr. vrdnici v Ljubljani; Hacin Janez, Klemenčič Jan., Sifrar Mih., prvošolci, Berce Jos. in Gregorec Miha, drugošolca, Rebol Anton, učenec III. razr. ljudske šole v Kranju; Koželj Lud. in Damijan, učenca v Ljubljani.

Samo prvo so prav rešili: Jekovec Marija, učenka v Ljubljani; Jelenec Celestin, gimnazijec; Jelenec Mar. in Jožek, učenca v Božakovem; Kacjan Fr., učenec

v Loki pri Zidanem mostu; Čenčič Zmagoslav, dijak v Kranju; Baš Otokar, učenec IV. razr. okol. šole v Celju; Kaligar Leonora, Hedwiga, Milica, Justina, Mimica in Kerin Fanika, učenke pri Sv. Križi pri Kostanjevici; Rant M., nadučitelj na Dobrovi; učenci in učenke III. r. v Planini; Trafenik Florijan in Neža pri Sv. Florijanu blizu Rogateca; Kenda Pavel, dijak v Kranju; Črne Zvezdana, Adamič, učenki pri č. gg. uršulinkah v Ljubljani; Fohn Alojzij, učenec IV. razr. okol. šole v Celju; Brinovec Ant., Dobnik Anton, Orchovec Anton, Marovt Anton, Sporn Fr., Matko Ign., Žuntar Martin, Travnar Miha, Plaskan Vinko, Karol, Savinek Matej, Kuhenberg Avgust, Pirce Josip, Kronovšek Fr., Rojnik Jožef, Ortl Janez, učenci v Braslovcah; Jarc Minka, Remšak Miciča, Miklavžina Jozefa, Rojnik Miciča, Marička in Terezika, Baš Neža, Cizej Leopoldina, Rudl Jozefa, Kolšek Francka, Dobnik Miciča, Ljudvik Miciča, Cilenšek Rozika, Grah Miciča, Sketa Terezika, Prislana Ivanka, učenke v Braslovcah; Lamprecht Franc, dijak pri sv. Lovrencu pod Mariborom; Potočnik Jozefa, učenka v Novi Štifti pri Gor. gradu; Mimi Rantova, poštna uprav. na Dobravi.

„Vrtec“ izhaja 1. dnó vsacega meseca in stoji s prilogo vred za vse leto 2 glđ. 60 kr., za pol leta 1 glđ. 30 kr. — Uredništvo in upravníštvo sv. Petra cesta št. 76, v Ljubljani.

Izdajatelj, založnik in urednik **Ant. Kržiš.** — Natisnila Katoliška Tiskarna v Ljubljani.